

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2019. gada 12. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – LESD 56. pants – Pakalpojumu sniegšanas brīvība – Darba ņēmēju norikošana darbā – Darba samaksas dokumentu glabāšana un tulkošana – Darba atļauja – Sankcijas – Samērīgums – Naudas sodi iepriekš noteiktā minimālā apmērā – Kumulācija – Maksimālā apmēra neesamība – Tiesas izdevumi – Aizstājošs brīvības atņemšanas sods

Apvienotajās lietās C-64/18, C-140/18, C-146/18 un C-148/18

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Landesverwaltungsgericht Steiermark* (Štirijas federālās zemes Administratīvā tiesa, Austrija) iesniedza ar lēmumiem, kuri pieņemti 2018. gada 25. janvārī (C-64/18), 2018. gada 31. janvārī (C-140/18) un 2018. gada 16. februārī (C-146/18 un C-148/18) un kuri Tiesā reģistrēti 2018. gada 1. februārī (C-64/18), 2018. gada 22. februārī (C-140/18) un 2018. gada 23. februārī (C-146/18 un C-148/18), tiesvedībā

Zoran Maksimovic (C-64/18),

Humbert Jörg Köfler (C-140/18, C-146/18 un C-148/18),

Wolfgang Leitner (C-140/18 un C-148/18),

Joachim Schönbeck (C-140/18 un C-148/18),

Wolfgang Semper (C-140/18 un C-148/18)

pret

Bezirkshauptmannschaft Murtal,

piedaloties

Finanzpolizei,

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja K. Toadere [*C. Toader*], tiesneši L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents) un M. Safjans [*M. Safjan*],

ģenerālvokāts: M. Bobeks [*M. Bobek*],

sekretāre: M. Krauzenbeka [*M. Krausenböck*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2019. gada 6. maija tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – vācu.

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza,

- *Z. Maksimovic* vārdā – *R. Grilc, R. Vouk, M. Škof, M. Ranc* un *S. Grilc, Rechtsanwälte*,
- *H. J. Köfler, W. Leitner, J. Schönbeck* un *W. Semper* vārdā – *E. Oberhammer* un *P. Pardatscher, Rechtsanwälte*,
- *Finanzpolizei* vārdā – *B. Schlögl*, pārstāvis,
- Austrijas valdības vārdā – *G. Hesse*, pārstāvis,
- Čehijas valdības vārdā – *M. Smolek, J. Vlácil* un *J. Pavliš*, kā arī *L. Dvořáková*, pārstāvji,
- Horvātijas valdības vārdā – sākotnēji *T. Galli*, vēlāk *M. Vidović*, pārstāvji,
- Ungārijas valdības vārdā – *M. Z. Fehér, G. Tornyai* un *G. Koós*, pārstāvji,
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,
- Slovēnijas valdības vārdā – *A. Grum* un *J. Morela*, pārstāves,
- Eiropas Komisijas vārdā – *M. Kellerbauer, L. Malferrari* un *H. Krämer*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklaušīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 56. pantu, Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. un 49. pantu, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 96/71/EK (1996. gada 16. decembris) par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā (OV 1997, L 18, 1. lpp.), kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/67/ES (2014. gada 15. maijs) par to, kā izpildīt Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1024/2012 par administratīvo sadarbību, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu (“IMI regula”) (OV 2014, L 159, 11. lpp.).
- 2 Šie lūgumi ir iesniegti tiesvedībā starp *Zoran Maksimovic, Humbert Jörg Köfler, Wolfgang Leitner, Joachim Schönbeck* un *Wolfgang Semper*, no vienas puses, un *Bezirkshauptmannschaft Murtal* (Murtālas rajona pašvaldība, Austrija), no otras puses, saistībā ar naudas sodiem, ko pēdējā minētā viņiem ir noteikusi par dažādiem tiesību normu pārkāpumiem Austrijas darba tiesību jomā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2006/123/EK

- 3 Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū (OV 2006, L 376, 36. lpp.) 1. panta 6. punktu:

“Šī direktīva neskar darba tiesības, proti, jebkurus tiesību aktos vai līgumos paredzētus noteikumus, kuri attiecas uz nodarbinātības nosacījumiem, darba apstākļiem, tostarp veselības aizsardzību un drošību darbā, un darba devēju un darba ņēmēju savstarpējām attiecībām un kurus dalībvalstis piemēro atbilstīgi saviem tiesību aktiem, kas ir saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem. Tāpat šī direktīva neskar dalībvalstu sociālā nodrošinājuma tiesību aktus.”

Direktīva 2014/67

- 4 Direktīvas 2014/67 23. panta 1. punkta pirmajā daļā ir paredzēts:

“Dalībvalstīs līdz 2016. gada 18. jūnijam stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Par to dalībvalstis tūlīt informē Komisiju.”

Austrijas tiesības

- 5 *Arbeitsvertragsrechts-Anpassungsgesetz* (Likums par darba līgumus regulējošo tiesību aktu pielāgošanu, BGBl., 459/1993), redakcijā, kas piemērojama pamatlietā (turpmāk tekstā – “AVRAG”), 7.d pantā ir paredzēts:

“1. Darba devējiem [...] darba (izpildes) vietā visu norikojuma [...] laiku ir jānodrošina pieejamība vācu valodā sagatavotam darba līgumam vai galveno darba līguma noteikumu aprakstam [...], darba samaksas aprēķiniem, darba samaksas izmaksas apliecinājumiem [...], lai pārbaudītu, kāda darba samaksa saskaņā ar Austrijas tiesību aktiem pienākas darbā norikotajam darba ņēmējam par nodarbinātības laiku. [...]

2. Darbaspēka pārrobežu nodrošināšanas gadījumā pienākums nodrošināt darba samaksas dokumentu pieejamību attiecas uz nodarbinātāju Austrijā. Darbaspēka nodrošinātājs izsniedz dokumentus nodarbinātājam, un tas ir pierādāms.

[..]”

- 6 AVRAG 7.i panta 4. punkts ir izteikts šādā redakcijā:

“Persona, kura kā

1. darba devējs [...], pārkāpjot 7.d panta prasības, nenodrošina darba samaksas dokumentu pieejamību,
2. kā darbaspēka nodrošinātājs pārrobežu darbaspēka nodrošināšanas gadījumā, pārkāpjot 7.d panta 2. punkta prasības, nenodod faktiskos darba samaksas dokumentus nodarbinātājam, un tas ir pierādāms, vai
3. kā nodarbinātājs pārrobežu darbaspēka nodrošināšanas gadījumā, pārkāpjot 7.d panta 2. punkta prasības, nenodrošina darba samaksas dokumentu pieejamību,

izdara administratīvu pārkāpumu, un rajona pašvaldība par katru darba ņēmēju tai nosaka naudas sodu 1000 līdz 10 000 EUR apmērā, atkārtota pārkāpuma gadījumā – 2000 līdz 20 000 EUR apmērā, ja ir iesaistīti vairāk nekā trīs darba ņēmēji – par katru darba ņēmēju 2000 līdz 20 000 EUR apmērā, atkārtota pārkāpuma gadījumā – 4000 līdz 50 000 EUR apmērā.”

- 7 *Ausländerbeschäftigungsgesetz* (Likums par ārvalstnieku nodarbināšanu, *BGBI.* 218/1975), redakcijā, kas piemērojama pamatlietā (turpmāk tekstā – “*AuslBG*”), 28. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

“Ja nodarījums neatbilst tiesu kompetencē esoša (28.c pants) noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmēm, administratīvu pārkāpumu, par kuru sodu piemēro rajona pašvaldība, izdara

1. persona, kas:

- a) pretēji 3. panta prasībām nodarbina ārvalstnieku, attiecībā uz kuru nav izsniegta [...] darba atļauja [...],

[...]

un par to piemērojamais naudas sods ne vairāk nekā trīs ārvalstnieku prettiesiskas nodarbināšanas gadījumā ir 1000 līdz 10 000 EUR, bet pirmoreiz un vēlreiz atkārtota pārkāpuma gadījumā – 2000 līdz 20 000 EUR par katru prettiesiski nodarbināto ārvalstnieku, un vairāk nekā trīs ārvalstnieku prettiesiskas nodarbināšanas gadījumā piemērojamais sods ir 2000 līdz 20 000 EUR, bet pirmoreiz un vēlreiz atkārtota pārkāpuma gadījumā – 4000 līdz 50 000 EUR par katru prettiesiski nodarbināto ārvalstnieku;

[...].”

- 8 *Verwaltungsgerichtsverfahrensgesetz* (Likums par administratīvo procesu tiesā, *BGBI.* I, 33/2013), redakcijā, kas piemērojama pamatlietā, 52. panta 1. un 2. punkts ir formulēti šādi:

“1. Katrā administratīvās tiesas spriedumā, ar kuru apstiprina lēmumu par soda piemērošanu, nospriež, ka sodītajai personai ir jāveic iemaksa administratīvā pārkāpuma procesa izdevumu segšanai.

2. Šo iemaksu par pārsūdzības procesu aprēķina 20 % apmērā no piemērotā soda, tomēr tā ir vismaz 10 EUR; brīvības atņemšanas sodu gadījumā izdevumus aprēķina, vienu brīvības atņemšanas dienu pielīdzinot 100 EUR. [...]”

Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

- 9 2014. gada 23. martā *Zellstoff Pöls AG* rūpnīcā Pelsā [*Pöls*] (Austrija) notika sprādziens, kurā tika iznīcināta liela utilizācijas katla daļa.
- 10 Ar 2014. gada 11. jūlija līgumu *Zellstoff Pöls* uzticēja *Andritz AG*, kas ir reģistrēta Austrijā, katla sistēmas remonta un ekspluatācijas atsākšanas darbu veikšanu.
- 11 2014. gada 27. augustā *Andritz* uzdeva *Bilfinger Duro Dakovic Montaza d.o.o.* (turpmāk tekstā – “*Bilfinger*”), kas ir reģistrēta Horvātijā, veikt katla mehānisko demontāžu un montāžu. Pēdējā minētā šo darbu veikšanai norīkoja darbā uz Austriju darba ņēmējus, kuriem Austrijas kompetentās iestādes izdeva norīkošanas darbā apstiprinājumus.
- 12 Tā kā *Bilfinger* neizdevās ievērot darbu pabeigšanas datumu, kas bija noteikts 2015. gada 25. augustā, *Bilfinger* un *Andritz* vienojās, ka sākotnēji *Bilfinger* uzticēto darbu pabeigšanai to aizstās Horvātijā reģistrētā *Brodmont d.o.o.* Līgums šim nolūkam tika noslēgts 2015. gada 11. septembrī.

- 13 Laikā no 2015. gada 14. septembra līdz 2015. gada 30. oktobrim pamatlietā aplūkotajā būvlaukumā *Brodmont* labā tika nodarbināti 217 darba ņēmēji; minētā sabiedrība bija pārņēmusi visus darba ņēmējus, kurus šajā būvlaukumā bija nodarbinājusi *Bilfinger*.
- 14 2015. gada 27. septembrī, 13. oktobrī un 28. oktobrī *Finanzpolizei* (Finanšu policija, Austrija) minētajā būvlaukumā veica pārbaudes, kurās tai nevarēja tikt uzrādīti visi darba samaksas dokumenti par katru no šiem 217 darba ņēmējiem.
- 15 Pamatojoties uz konstatējumiem, ko Finanšu policija bija izdarījusi minētajās pārbaudēs, Murtālas rajona pašvaldība piemēroja prasītājiem pamatlietā administratīvās sankcijas. Šī iestāde uzskatīja, ka runa nav par darba ņēmēju norīkošanu darbā, bet pārrobežu darbaspēka nodrošināšanu, ko *Brodmont* bija veikusi attiecībā uz *Andritz*. Tomēr no iesniedzējtiesas nolēmumiem izriet, ka tām netika pārņemta to pienākumu neizpilde attiecībā uz minimālā atalgojuma izmaksu.
- 16 Ar 2017. gada 19. aprīļa lēmumu Murtālas rajona pašvaldība piemēroja *Z. Maksimovic, Brodmont* vadītājam, naudas sodu kopā 3 255 000 EUR apmērā. Tā uzskatīja, ka *Brodmont* kā 217 norīkoto darba ņēmēju nodrošinātāja nav izpildījusi savu AVRAG 7.d pantā paredzēto pienākumu nodot nodarbinātājas *Andritz* rīcībā šo darba ņēmēju darba samaksas dokumentus.
- 17 Ar 2017. gada 25. aprīļa un 5. maija lēmumiem minētā iestāde piemēroja naudas sodu attiecīgi 2 604 000 EUR un 2 400 000 EUR apmērā katram no četriem *Andritz* valdes locekļiem, proti, *H. J. Köfler, W. Leitner, J. Schönbeck* un *W. Semper* par noteiktu AVRAG 7.d pantā un *AuslBG* 28. panta 1. punkta 1) apakšpunkta a) punktā, apvienojumā ar *AuslBG* 3. panta 1. punktu, paredzēto pienākumu – kas attiecās uz šo sabiedrību kā minēto darba ņēmēju nodarbinātāju – neizpildi saistībā ar dokumentu glabāšanu, kā arī administratīvo atļauju iegūšanu 200 darba ņēmējiem horvātiem, serbiem un bosniešiem. Iesniedzējtiesa precizē, ka šo naudas sodu summu piedziņas neiespējamības gadījumā tie tiks pārvērsti brīvības atņemšanas sodos, kuru ilgums ir attiecīgi 1736 dienas un 1600 dienas.
- 18 Šo sankciju adresāti par šiem lēmumiem cēla prasību iesniedzējtiesā.
- 19 Minētajai tiesai galvenokārt ir šaubas par to, vai sankcijas – kas ir paredzētas tādā tiesiskajā regulējumā kā pamatlietā aplūkotais, kurā tiesām gan ir atstāta zināma novērtējuma brīvība sankcijas noteikšanā, tomēr šī novērtējuma brīvība ir stipri ierobežota kumulācijas principa, apstākļu, kas ietekmē naudas soda apmēru, un naudas soda lielā minimālā apmēra apvienojuma dēļ tādējādi, ka, pat ja piemērotais naudas sods ir mazāks par iespējami nosakāmo, tā kopējais apmērs tomēr ir ļoti liels, – ir saderīgas ar Savienības tiesībās pastāvošo samērīguma principu.
- 20 Turpinājumā iesniedzējtiesa vēlas zināt, vai minētajam samērīguma principam atbilst iespēja naudas soda nesamaksāšanas gadījumā noteikt vairāku gadu ilgu cietumsodu, sodot par administratīvu pārkāpumu, kas ir izdarīts nolaidības dēļ.
- 21 Šī tiesa visbeidzot precizē, ka šīs prasības noraidīšanas gadījumā, piemērojot Likuma par administratīvo procesu tiesā – redakcijā, kas piemērojama pamatlietā, – 52. panta 2. punktu, tiesāšanās izdevumu segšanai paredzētā iemaksa, kura tiktu piemērota prasītājiem, atbilstu summai, kas ir līdzvērtīga 20 % no piemērotā soda.

- 22 Šajos apstākļos *Landesverwaltungsgericht Steiermark* (Štirijas federālās zemes Administratīvā tiesa, Austrija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

Lietā C-64/18:

- “1) Vai LESD 56. pants, kā arī [Direktīva 96/71] un [Direktīva 2014/67] ir jāinterpretē tādējādi, ka šis tiesiskais regulējums nepieļauj valsts tiesību normu, kurā par formālu pienākumu pārkāpumiem saistībā ar pārrobežu darba ņēmēju izmantošanu, piemēram, par darbaspēka nodrošinātāja neīstenotu darba samaksas dokumentu nodošanu nodarbinātāja rīcībā, ir paredzēti ļoti lieli naudas sodi, it īpaši lieli minimālie sodi, kurus kumulatīvi nosaka par katru iesaistīto darba ņēmēju?”
- 2) Ja uz pirmo jautājumu atbilde nav apstiprinoša,

vai LESD 56. pants, kā arī [Direktīva 96/71] un [Direktīva 2014/67] ir jāinterpretē tādējādi, ka šis tiesiskais regulējums neļauj noteikt kumulatīvus naudas sodus par formālu pienākumu pārkāpumiem saistībā ar pārrobežu darba ņēmēju izmantošanu, neparedzot absolūtu maksimālo soda mēra robežu?”

Lietā C-140/18:

- “1) Vai LESD 56. pants, kā arī [Direktīva 96/71] un [Direktīva 2014/67] ir jāinterpretē tādējādi, ka šis tiesiskais regulējums nepieļauj valsts tiesību normu, kurā par formālu pienākumu pārkāpumiem saistībā ar pārrobežu darba ņēmēju izmantošanu, piemēram, par darbaspēka nodrošinātāja neīstenotu darba samaksas dokumentu nodošanu nodarbinātāja rīcībā, ir paredzēti ļoti lieli naudas sodi, it īpaši lieli minimālie sodi, kurus kumulatīvi nosaka par katru iesaistīto darba ņēmēju?”
- 2) Ja uz pirmo jautājumu atbilde nav apstiprinoša,

vai LESD 56. pants, kā arī [Direktīva 96/71] un [Direktīva 2014/67] ir jāinterpretē tādējādi, ka šis tiesiskais regulējums neļauj noteikt kumulatīvus naudas sodus par formālu pienākumu pārkāpumiem saistībā ar pārrobežu darba ņēmēju izmantošanu, neparedzot absolūtu maksimālo soda mēra robežu?”

- 3) Ja uz pirmo vai otro jautājumu atbilde nav apstiprinoša, vai

vai [Hartas] 49. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj valsts tiesību normu, kurā par pārkāpumiem, kas izdarīti aiz neuzmanības, ir paredzēti neierobežota apmēra naudas sodi un kā naudas soda alternatīva – brīvības atņemšana uz vairākiem gadiem?”

Lietā C-146/18:

“Vai [Hartas] 47. un 49. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj valsts tiesību normu, kurā ar pārsūdzības procesu administratīvajā tiesā saistīto tiesāšanās izdevumu segšanai ir paredzēta obligāta iemaksa 20 % apmērā no piemērotā soda?”

Lietā C-148/18:

Vai [Hartas] 49. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj valsts tiesību normu, kurā par pārkāpumiem, kas izdarīti aiz neuzmanības, ir paredzēti neierobežota apmēra naudas sodi, it īpaši augsti minimālie sodi, un kā naudas soda alternatīva – brīvības atņemšana uz vairākiem gadiem?”

- 23 Ar Tiesas priekšsēdētāja lēmumiem lietas C-64/18, C-140/18, C-146/18 un C-148/18 tika apvienotas rakstveida un mutvārdu procesā, kā arī sprieduma taisīšanai.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 24 Ar saviem jautājumiem, kuri ir jāizvērtē kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LESD 56. pants, Hartas 47. un 49. pants, Direktīva 96/71, kā arī Direktīva 2014/67 ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā aplūkotais, ar ko gadījumā, ja netiek pildīti pienākumi valsts darba tiesību jomā attiecībā uz administratīvo atļauju saņemšanu un darba samaksas dokumentu glabāšanu, ir paredzēta tādu naudas sodu piemērošana,
- kuru apmērs nevar būt zemāks par iepriekš noteiktu summu;
 - kuri tiek piemēroti kumulatīvi par katru iesaistīto darba ņēmēju, neparedzot maksimālo apmēru;
 - kuriem tiek pieskaitīta tiesāšanās izdevumu segšanai paredzēta iemaksa 20 % apmērā no naudas sodu summas gadījumā, ja tiek noraidīta pret lēmumu par šī soda piemērošanu celtā prasība, un
 - kuri nesamaksāšanas gadījumā tiek pārvērsti brīvības atņemšanas sodos.

Ievada apsvērumi

- 25 Uzreiz ir jānorāda, ka no iesniedzējtiesas sniegtajām norādēm izriet, ka pamatlietā aplūkotajā valsts tiesiskajā regulējumā nav tieši noteikti saskaņā ar Austrijas tiesību aktiem piemērojamie darba un nodarbinātības nosacījumi, bet gan tā mērķis ir garantēt to pārbaūžu efektivitāti, kuras kompetentās Austrijas iestādes var veikt, lai nodrošinātu šo nosacījumu ievērošanu.
- 26 Tomēr Tiesa jau ir atzinusi, ka šādi pārbaudes pasākumi neietilpst Direktīvas 96/71 piemērošanas jomā, jo tās mērķis ir koordinēt dalībvalstu materiālo tiesību normas attiecībā uz darbā norīkoto darba ņēmēju darba un nodarbinātības nosacījumiem neatkarīgi no administratīviem papildnoteikumiem, ar kuriem ir paredzēts nodrošināt iespēju veikt šo nosacījumu ievērošanas pārbaudi (spriedums, 2014. gada 3. decembris, *De Clercq* u.c., C-315/13, EU:C:2014:2408, 47. punkts).
- 27 No iesniedzējtiesas nolēmumiem izriet arī, ka pamatlietas fakti norisinājās laikā no 2015. gada septembra līdz oktobrim. No tā izriet, ka Direktīva 2014/67, kuras transponēšanas termiņš atbilstoši tās 23. pantam beidzās 2016. gada 18. jūnijā un kura Austrijas tiesībās ir transponēta ar likumu, kas pieņemts 2016. gada jūnijā un stājies spēkā 2017. gada 1. janvārī, tiem nav piemērojama (pēc analogijas skat. spriedumu, 2018. gada 13. novembris, *Čepelnik*, C-33/17, EU:C:2018:896, 27. punkts).
- 28 Visbeidzot un lai gan dažas ieinteresētās personas, kas ir iesniegušas apsvērumus Tiesā, ir norādījušas, ka tai savu atbildi uz prejudiciālajiem jautājumiem vajadzētu balstīt arī uz Direktīvu 2006/123, ir jāatgādina, ka saskaņā ar šīs direktīvas 1. panta 6. punktu tā nav piemērojama attiecībā uz preventīvu pasākumu noteikšanu valsts tiesiskajā regulējumā, lai garantētu materiālo tiesību normu ievērošanu darba tiesību jomā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 13. novembris, *Čepelnik*, C-33/17, EU:C:2018:896, 29.–35. punkts).
- 29 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāsecina, ka Direktīvām 96/71, 2014/67 un 2006/123 nav nozīmes, atbildot uz iesniedzējtiesas uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem.

Par pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumu

- 30 Ir jāatgādina, ka no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka par pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumiem ir jāuzskata visi pasākumi, kas aizliedz, traucē vai padara mazāk pievilcīgu šīs brīvības īstenošanu. Piedevām ar LESD 56. pantu tiesības ir piešķirtas ne tikai pašam pakalpojumu sniedzējam, bet arī minēto pakalpojumu saņēmējiem (spriedums, 2018. gada 13. novembris, *Čepelnik*, C-33/17, EU:C:2018:896, 37. un 38. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 31 Turklāt Tiesa ir atzinusi, ka tiesiskais regulējums, kurā saistībā ar darba ņēmēju norīkošanu darbā ir paredzēts pienākums sagatavot un glabāt personāla un darba dokumentus uzņēmējā dalībvalstī, var radīt izdevumus un papildu administratīvo un finansiālo slogu citā dalībvalstī reģistrētiem uzņēmumiem un tādējādi ir pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1999. gada 23. novembris, *Arblade* u.c., C-369/96 un C-376/96, EU:C:1999:575, 58. un 59. punkts; 2007. gada 18. jūlijs, Komisija/Vācija, C-490/04, EU:C:2007:430, 66.–69. punkts, kā arī 2010. gada 7. oktobris, *dos Santos Palhota* u.c., C-515/08, EU:C:2010:589, 42.–44. punkts)
- 32 Attiecībā uz darba ņēmēju trešās valsts pilsoņu norīkošanu darbā, ko veic Savienības dalībvalstī reģistrēts uzņēmums pakalpojumu sniedzējs, Tiesa ir atzinusi, ka valsts tiesiskais regulējums, kurā par nosacījumu, lai citā dalībvalstī reģistrēts uzņēmums varētu veikt pakalpojumu sniegšanu valsts teritorijā, ir izvirzīta administratīvās atļaujas izsniegšana, ir pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums LESD 56. panta izpratnē (spriedums, 2018. gada 14. novembris, *Danieli & C. Officine Meccaniche* u.c., C-18/17, EU:C:2018:904, 44. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 33 Tādējādi ir jākonstatē, ka valsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzētas sankcijas gan pakalpojumu sniedzējam, gan attiecīgo pakalpojumu adresātam gadījumā, ja netiek pildīti šādi pienākumi, kas paši par sevi ir uzskatāmi par pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumiem, var padarīt mazāk pievilcīgu šādas brīvības īstenošanu.
- 34 Līdz ar to tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais ir uzskatāms par pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumu.

Par attaisnojumu pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumam

- 35 No Tiesas iedibinātās judikatūras izriet, ka valsts pasākumi, kas var apgrūtināt vai padarīt mazāk pievilcīgu LESD garantēto pamatbrīvību īstenošanu, tomēr var tikt pieļauti, ja tie atbilst primāriem vispārējo interešu apsvērumiem, ir piemēroti ar tiem izvirzītā mērķa īstenošanai un nepārsniedz to, kas nepieciešams, lai šo mērķi sasniegtu (spriedums, 2018. gada 13. novembris, *Čepelnik*, C-33/17, EU:C:2018:896, 42. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 36 Šajā gadījumā Austrijas valdība uzskata, ka pamatlietā aplūkotais pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums ir attaisnots ar darba ņēmēju sociālās aizsardzības, kā arī cīņas pret krāpšanu, tostarp sociālā nodrošinājuma jomā, un ļaunprātīgas izmantošanas novēršanas mērķiem.
- 37 Šajā ziņā ir jānorāda, ka darba ņēmēju sociālā aizsardzība, kā arī cīņa pret krāpšanu, tostarp sociālā nodrošinājuma jomā, un ļaunprātīgas izmantošanas novēršana ir mērķi, kas ietilpst primārajos vispārējo interešu apsvērumos, kuri var attaisnot pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumu (spriedums, 2018. gada 13. novembris, *Čepelnik*, C-33/17, EU:C:2018:896, 44. punkts).
- 38 Šajā kontekstā tāds tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais, ar ko ir paredzētas sankcijas gadījumā, kad tiek pārkāpti pienākumi darba tiesību jomā, kuru uzdevums ir šo mērķu īstenošana, var tikt uzskatīts par piemērotu, lai garantētu šādu pienākumu izpildi un tādējādi – izvirzīto mērķu īstenošanu.

- 39 Šajā ziņā, runājot par tāda pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojuma kā pamatlietā aplūkots nepieciešamību, ir jāatgādina, ka piemērotās sankcijas bardzībai ir jābūt atbilstīgai tā pārkāpuma smagumam, par kuru ar to ir paredzēts sodīt. Piedevām valsts tiesību aktos atļautie administratīvie vai represīvie pasākumi nedrīkst pārsniegt šajos tiesību aktos leģitīmi izvirzīto mērķu īstenošanai nepieciešamā robežas (pēc analogijas skat. spriedumu, 2018. gada 31. maijs, *Zheng*, C-190/17, EU:C:2018:357, 41. un 42. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 40 Šajā kontekstā, pirmkārt, ir jānorāda, ka mērķis tādām tiesiskajām regulējumiem kā pamatlietā aplūkots ir sodīt par prasību neizpildi valsts darba tiesību jomā attiecībā uz administratīvo atļauju un darba samaksas dokumentu glabāšanu.
- 41 Otrkārt, protams, ir jānorāda, ka tiesiskais regulējums, ar ko paredz sankcijas, kuru apmērs variē atkarībā no darba ņēmēju skaita, kas iesaistīti noteiktu pienākumu valsts darba tiesību jomā neizpildē, pats par sevi nešķiet nesamērīgs (pēc analogijas skat. spriedumu, 2015. gada 16. jūlijs, *Chmielewski*, C-255/14, EU:C:2015:475, 26. punkts).
- 42 Lai gan tā ir, sodīšanai par šādu pienākumu neizpildi paredzēto naudas sodu lielais apmērs apvienojumā ar šo naudas sodu kumulāciju, neparedzot maksimālo apmēru, ja pārkāpumā ir iesaistīti vairāki darba ņēmēji, var izraisīt ievērojama apmēra naudas sodus, kas var sasniegt, kā šajā gadījumā, vairākus miljonus euro.
- 43 Piedevām apstākļi, ka šādu naudas sodu apmērs nekādā ziņā nevar būt mazāks par iepriekš noteiktu summu, var pieļaut šādu sankciju piemērošanu gadījumos, kuros nav konstatēts, ka pārmestie nodarījumi būtu īpaši smagi.
- 44 Treškārt, iesniedzējtiesa precizē, ka atbilstoši pamatlietā aplūkotajam valsts tiesiskajam regulējumam gadījumā, ja tiek noraidīta prasība, ko par lēmumu, ar kuru ir piemērots šāds naudas sods, ceļ tā adresāts, pēdējam minētajam kā iemaksa tiesāšanās izdevumu segšanai ir jāsamaksā naudas summa, kas ir līdzvērtīga 20 % no šīs sankcijas apmēra.
- 45 Ceturtkārt, no iesniedzējtiesas nolēmumiem izriet, ka pamatlietā aplūkotajā tiesiskajā regulējumā ir paredzēts, ka piemērotā naudas soda nesamaksāšanas gadījumā, to aizstājot tiek piemērots brīvības atņemšanas sods, kas ir īpaši bargs, ņemot vērā sekas, kuras no tā izriet attiecīgajai personai (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1980. gada 3. jūlijs, *Pieck*, 157/79, EU:C:1980:179, 19. punkts; 1996. gada 29. februāris, *Skanavi* un *Chryssanthakopoulos*, C-193/94, EU:C:1996:70, 36. punkts, un 2017. gada 26. oktobris, I, C-195/16, EU:C:2017:815, 77. punkts).
- 46 Ņemot vērā šos apstākļus, tāds tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkots nešķiet samērīgs ar to, cik smagi ir pārkāpumi, par kuriem ir piemērots sods, proti, pienākumu neizpilde valsts darba tiesību jomā attiecībā uz administratīvo atļauju saņemšanu un darba samaksas dokumentu glabāšanu.
- 47 Turklāt pienākumu, par kuru neizpildi ar šādu tiesisko regulējumu tiek piemērots sods, efektīva īstenošana varētu tikt nodrošināta ar mazāk ierobežojošiem pasākumiem, piemēriem, mazāka apmēra naudas sodu noteikšana vai šādu naudas sodu maksimālā apmēra paredzēšana, un šo sodu aizstāšanai nebūtu obligāti jāparedz brīvības atņemšanas sodi.
- 48 Tādējādi ir jāuzskata, ka tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkots pārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai garantētu pienākumu izpildi valsts darba tiesību jomā attiecībā uz administratīvo atļauju saņemšanu un darba samaksas dokumentu glabāšanu un nodrošinātu izvirzīto mērķu īstenošanu.
- 49 Ņemot vērā šos apsvērumus, šāda tiesiskā regulējuma saderība ar Hartas 47. un 49. pantu nav jāizvērtē.

- 50 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka LESD 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā aplūkotais, ar ko gadījumā, ja netiek pildīti pienākumi valsts darba tiesību jomā attiecībā uz administratīvo atļauju saņemšanu un darba samaksas dokumentu glabāšanu, ir paredzēta tādu naudas sodu piemērošana,
- kuru apmērs nevar būt zemāks par iepriekš noteiktu summu;
 - kuri tiek piemēroti kumulatīvi par katru iesaistīto darba ņēmēju, neparedzot maksimālo apmēru;
 - kuriem tiek pieskaitīta tiesāšanās izdevumu segšanai paredzēta iemaksa 20 % apmērā no naudas sodu summas gadījumā, ja tiek noraidīta pret lēmumu par šī soda piemērošanu celtā prasība, un
 - kuri nesamaksāšanas gadījumā tiek pārvērsti brīvības atņemšanas sodos.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 51 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

LESD 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā aplūkotais, ar ko gadījumā, ja netiek pildīti pienākumi valsts darba tiesību jomā attiecībā uz administratīvo atļauju saņemšanu un darba samaksas dokumentu glabāšanu, ir paredzēta tādu naudas sodu piemērošana,

- **kuru apmērs nevar būt zemāks par iepriekš noteiktu summu;**
- **kuri tiek piemēroti kumulatīvi par katru iesaistīto darba ņēmēju, neparedzot maksimālo apmēru;**
- **kuriem tiek pieskaitīta tiesāšanās izdevumu segšanai paredzēta iemaksa 20 % apmērā no naudas sodu summas gadījumā, ja tiek noraidīta pret lēmumu par šī soda piemērošanu celtā prasība, un**
- **kuri nesamaksāšanas gadījumā tiek pārvērsti brīvības atņemšanas sodos.**

[Paraksti]